

I-1346/2025

INFORME JURÍDIC RELATIU A L'APROVACIÓ DE L'EXPEDIENT DE CONTRACTACIÓ DE LA CONCESSIÓ DE SERVEI PER A LA GESTIÓ I EXPLOTACIÓ D'UNA BOTIGA-QUIOSC A L'HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE (EXP. CAE/AH02/2026ING0001/26/PO)

CONTRACTE: Contracte de concessió de servei per a la gestió i explotació d'una botiga-quiosc a l'Hospital Universitari de Bellvitge.

Exp.: CAE/AH02/2026ING0001/26/PO

En relació amb la tramitació de l'expedient de contractació núm. CAE/AH02/2026ING0001/26/PA, relatiu a la concessió de servei per a la gestió i explotació d'una botiga-quiosc a l'Hospital Universitari de Bellvitge, es formula el present informe jurídic, previ a l'aprovació de l'expedient, dels plecs i de la resta de documentació que n'integren la fase preparatòria, a fi de verificar-ne l'adequació a la normativa aplicable i la seva idoneïtat jurídica.

ANTECEDENTS DE FET

En data 29 de setembre de 2025, la directora gerent de l'Hospital Universitari de Bellvitge, va emetre un informe en què es justifica el compliment dels aspectes establerts als articles 28, 100, 101 i 116.4, de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (d'ara endavant, LCSP), confirmant la necessitat i idoneïtat de portar a terme el "Contracte de concessió de servei per a la gestió i explotació d'una botiga-quiosc a l'Hospital Universitari de Bellvitge".

Així mateix, d'acord amb l'article 285.2 de la LCSP, que exigeix la realització d'un estudi de viabilitat per tramitar contractes de concessió de serveis, s'ha elaborat un estudi de viabilitat econòmica i financera per part de la Directora Econòmica Financera de l'Hospital Universitari de Bellvitge. Aquest estudi acredita la viabilitat del projecte, essent per tant conforme amb el marc legal.

Aquesta contractació correspon a un expedient que no genera despesa. El valor estimat del contracte s'ha calculat d'acord amb el art. 101.1.b) de la LCSP tenint en compte l'import net de la xifra de negocis sense incloure l'IVA ni les despeses que al futur contractista pugui generar la execució del contracte. El valor estimat del contracte és de 3.361.015,00 € sense IVA.

D'acord amb els anteriors antecedents, i en relació amb la tramitació del procediment per a la contractació objecte d'aquest informe, s'estableixen els següents:

FONAMENTS JURÍDICS

Primera.- Qualificació jurídica del contracte i règim normatiu aplicable

L'Hospital Universitari de Bellvitge, com a gerència integrada dins de l'Institut Català de la Salut (ICS), i als efectes de l'article 3 de la LCSP, és un poder adjudicador que té la consideració d'Administració Pública.

El contracte, atenint-nos a la naturalesa jurídica de l'Hospital Universitari de Bellvitge, es qualifica de contracte administratiu de conformitat amb allò que es disposa a l'article 25 de la LCSP, regint-se quant a la preparació, adjudicació, efectes i extinció per les disposicions aplicables de la LCSP; supletòriament s'aplicaran la resta de normes de dret administratiu i, si escau, les normes de dret privat.

Segona.- Tipificació.

La prestació objecte a contractar consisteix en la concessió de servei per a la gestió i explotació d'una botiga-quiosc a l'Hospital Universitari de Bellvitge.

Atès el contingut de les prestacions objecte de licitació, s'ha de qualificar el contracte com de concessió de servei, de conformitat amb el que s'estableix a l'art. 15 de la LCSP, que defineix com aquell en virtut del qual un o diversos poders adjudicadors encomanen a títol onerós a una o diverses persones, naturals o jurídiques, la gestió d'un servei la prestació del qual sigui de la seva titularitat o competència, i la contrapartida dels quals vingui constituïda bé pel dret a explotar els serveis objecte del contracte o bé per aquest dret acompanyat del de percebre un preu.

D'acord amb això, al contracte li és aplicable el capítol III del títol V del llibre primer de la LCSP, integrat pels articles 284 a 297, relatius a la regulació específica del contracte de concessió de serveis.

D'acord amb l'article 28 de la LCSP, les entitats del sector públic no podran celebrar altres contractes que aquells que siguin necessaris per al compliment i realització dels seus fins institucionals. A tal efecte, la naturalesa i extensió de les necessitats a les quals es pretengui donar cobertura mitjançant el contracte projectat, quan s'adjudiqui per un procediment obert, restringit o negociat sense publicitat, així com la idoneïtat del seu objecte i contingut per a satisfer-les, hauran de ser determinades amb precisió, deixant-ne constància en la documentació preparatòria, abans d'iniciar el procediment encaminat a la seva adjudicació.

Segons l'article 73 de la LCSP, els expedients de contractació s'iniciaran per l'òrgan de contractació determinant la necessitat de la prestació objecte del contracte, bé per figurar aquesta en plans prèviament aprovats o autoritzats, bé per estimar-se singularment necessària.

L'article 284 de la LCSP diu que l'Administració podrà gestionar indirectament, mitjançant contracte de concessió de serveis, els serveis de la seva titularitat o competència sempre que siguin susceptibles d'explotació econòmica per particulars. En cap cas podran prestar-se mitjançant concessió de serveis els que impliquin exercici de l'autoritat inherent als poders públics.

D'acord amb l'article 28 de la LCSP, les entitats del sector públic no podran celebrar altres contractes que aquells que siguin necessaris per al compliment i realització dels seus fins institucionals. A tal efecte, la naturalesa i extensió de les necessitats a les quals es pretengui donar cobertura mitjançant el contracte projectat, quan s'adjudiqui per un procediment obert, restringit o negociat sense publicitat, així com la idoneïtat del seu objecte i contingut per a satisfer-les, hauran de ser determinades amb precisió, deixant-ne constància en la documentació preparatòria, abans d'iniciar el procediment encaminat a la seva adjudicació.

L'apartat segon de l'article 15 de la LCSP estableix que el dret d'explotació dels serveis implicarà la transferència al concessionari del risc operacional, en els termes assenyalats en l'apartat quart de l'article 14 LCSP.

Aquest apartat quart de l'article 14 de la LCSP estableix que es considera que el concessionari assumeix un risc operacional quan no estigui garantit que, en condicions normals de funcionament, aquest pugui recuperar les inversions efectuades ni cobrir els costos en què hagi incorregut com a conseqüència de l'explotació de les obres que siguin objecte de la concessió. La part dels riscos transferits al concessionari ha de suposar una exposició real a les incerteses del mercat que impliqui que qualsevol pèrdua potencial estimada en què incorri el concessionari no és merament nominal o menyspreable.

Segons l'establert a l'article 101 de la LCSP, el valor estimat dels contractes a efectes de determinar el procediment d'adjudicació, la publicitat, la competència de l'òrgan de contractació serà determinat, prenent l'import net de la xifra de negocis, sense incloure l'Impost sobre el Valor Afegit i inclosa la possible pròrroga,

que segons les estimacions efectuades generarà l'empresa concessionària durant l'execució del mateix com a contraprestació dels serveis objecte del contracte.

Pel càlcul del valor estimat hauran de tenir-se en compte, com a mínim, a més dels costos derivats de l'aplicació de les normatives laborals vigents, altres costos que es derivin de l'execució material dels serveis, les despeses generals d'estructura i el benefici industrial. Així mateix, hauran de tenir-se en compte, entre d'altres, les prorroques i modificacions previstes.

Per pressupost base de licitació s'entén el límit màxim de despesa que en virtut del contracte pugui comprometre l'òrgan de contractació, inclòs l'impost sobre el Valor Afegit, excepte disposició en contrari, segons l'indicat a l'article 100 de la LCSP.

L'article 102 de la LCSP indica que d'una banda el preu del contracte és el preu cert que constitueix la retribució del contractista i que es paga segons el pactat i la prestació executada. D'altra el pressupost base de licitació és el límit de la despesa màxima que l'òrgan de contractació pot comprometre.

El concessionari serà retribuït directament mitjançant les tarifes que abonin els usuaris per la prestació dels serveis.

Tenint en compte aquest objecte i per tal de promoure la integració social i professional de persones desfavorides en el mercat laboral i afavorir les polítiques d'ocupació d'inserció laboral es considera adequat reservar aquesta contractació exclusivament a Centres Especials de Treball d'Iniciativa Social (CETIS) segons allò indicat a la Disposició addicional 4a LCSP. Atès que, aquest contracte té caràcter reservat segons la Disposició Addicional 4a LCSP i, per tant, tan sols hi poden concórrer Centres Especials de Treball d'iniciativa Social (CETIS) inscrits en el Registre de Centres Especials de Treball que correspongui.

S'estableix la documentació obligatòria a presentar per tal d'acreditar que l'empresa licitadora compleix amb els requisits legals per tal de presentar-se com a Centres Especials de Treball d'iniciativa Social.

Tercera.- Inici i tramitació de l'expedient.

La Secció 2a del Capítol I del Títol I del Llibre segon de la LCSP regula els procediments d'adjudicació dels contractes de les Administracions Públiques.

D'acord amb l'article 20 de la LCSP, tenint en compte que el valor estimat del contracte és inferior a 5.538.000 €, no estarà subjecte a regulació harmonitzada.

Els articles 116 i 117 de la LCSP regulen l'inici i l'aprovació de l'expedient de contractació, així com el contingut d'aquest, que incorporarà, en tot cas, els plecs de les clàusules administratives que regularan el contracte, el plec de prescripcions tècniques, el document justificatiu de l'existència de crèdit, la justificació de l'elecció del procediment de licitació, la necessitat que l'Administració vol satisfer, els criteris de solvència tècnica o professional i econòmica i financera, els criteris que es tindran en consideració per adjudicar el contracte, l'informe d'insuficiència de mitjans en el cas de contractes de serveis, el valor estimat del contracte i la decisió de no dividir en lots el seu objecte, si s'escau.

L'expedient de contractació serà objecte de tramitació ordinària, de conformitat amb allò que es disposa la LCSP.

El contracte s'adjudicarà per procediment obert, segons els articles 156 i següents de la LCSP, de manera que tot empresari interessat pot presentar una proposició, quedant exclosa tota negociació dels termes dels contractes amb els licitadors.

L'article 135 de la LCSP regula la publicació oficial dels procediments per a la licitació dels contractes, i en aquest sentit estableix que els procediments oberts no subjectes a regulació harmonitzada seran objecte de publicació al perfil del contractant.

Quarta.- Submissió al recurs especial en matèria de contractació

D'acord amb l'article 44 de la LCSP, només són susceptibles de recurs especial en matèria de contractació els actes i decisions indicats a l'apartat 2 del mateix article, sempre que es refereixin, entre d'altres, als contractes de concessió d'obres o de serveis amb un valor estimat superior als tres milions d'euros. Atès que en el present cas el valor estimat és superior a aquest llindar, el contracte està subjecte al recurs especial en matèria de contractació.

Cinquè.- Plec de clàusules administratives particulars i de prescripcions tècniques.

El plec de clàusules administratives particulars que regirà la contractació serà el CSE i d'acord amb l'article 122 de la LCSP, ha estat aprovat per la direcció gerència de l'Institut Català de la Salut.

Els articles 122 i 124 LCSP regulen, respectivament, els plecs de clàusules administratives particulars i els plecs de prescripcions tècniques particulars. Per altra banda, al tractar-se d'una concessió de serveis, també hauran d'incloure els aspectes indicats a l'article 285 de la LCSP.

En relació als plecs de prescripcions tècniques particulars, s'assenyala que aquests s'aprovaran per l'òrgan de contractació abans de la licitació del contracte o, de no existir aquesta, abans de la seva adjudicació, i indica que aquests regiran la realització de la prestació i definiran les seves qualitats, les seves condicions socials i ambientals, de conformitat amb els requisits que per a cada contracte estableix la LCSP, i tan sols podran ser modificats amb posterioritat per error material, de fet o aritmètic. En cas contrari, la modificació del plec comportarà la retroacció d'actuacions.

Els articles 74 a 76 de la LCSP, que regulen la solvència en l'àmbit dels contractes del sector públic. La solvència exigida es considera proporcional a l'objecte de licitació i ha estat verificada, dins del marge de discrecionalitat de l'entitat.

L'article 202 LCSP regula les condicions especials d'execució del contracte, indicant que els òrgans de contractació en podran establir en relació amb l'execució del contracte, sempre que estiguin vinculades al seu objecte, no siguin directa o indirectament discriminatòries, siguin compatibles amb el Dret de la Unió Europea i s'indiquin a l'anunci de licitació i en els plecs. S'assenyala que, en tot cas, serà obligatori l'establiment d'almenys una de les condicions especials d'execució d'entre les que el mateix article enumera en el seu apartat segon, que serà exigida igualment a tots els subcontractistes que participin de l'execució del mateix.

L'article 201 de la LCSP estableix que els òrgans de contractació adoptaran les mesures pertinents per a garantir que en l'execució dels contractes els contractistes compleixen les obligacions aplicables en matèria mediambiental, social o laboral establertes en el dret de la Unió Europea, el dret nacional, els convenis col·lectius o per les disposicions de dret internacional mediambiental, social i laboral que vinculin a l'Estat i en particular les establertes a l'Annex V, tot això sens perjudici de la potestat dels òrgans de contractació de tomar les oportunes mesures per a comprovar, durant el procediment de licitació, que els candidats i licitadors compleixen aquestes obligacions.

L'incompliment d'aquestes obligacions i, en especial, els incompliments o retards reiterats en el pagament dels salaris o l'aplicació de condicions salarials inferiors a les derivades dels convenis col·lectius que sigui greu i dolosa, donarà lloc a la imposició de les penalitats a què es refereix l'article 192.

L'article 71 de la LCSP regula que les prohibicions de contractar, que afectaran a les persones en qui concorri alguna de les circumstàncies que detalla l'article, afectaran també a aquelles empreses de les quals, per raó de les persones que les regeixen o d'altres circumstàncies, pugui presumir-se que són continuació o que deriven, per transformació, fusió o successió, d'altres empreses en les quals haguessin concorregut aquelles.

L'article 214 de la LCSP estipula que, al marge dels supòsits de successió del contractista i sens perjudici de la subrogació que pugui produir-se a favor del creditor hipotecari o de l'adjudicatari en el procediment d'execució hipotecària, la modificació dels contractes solament serà possible per cessió contractual quan obeeixi a una opció inequívoca dels plecs, dins dels límits establerts pel mateix article.

Els plecs establiran necessàriament que els drets i obligacions dimanats del contracte podran ser cedits pel contractista a un tercer sempre que les qualitats tècniques o personals del cedent no hagin estat raó determinant de l'adjudicació del contracte, i de la cessió no en resulti una restricció efectiva de la competència. En tot cas, no podrà autoritzar-se la cessió a un tercer quan això suposi una alteració substancial de les característiques del contractista si aquestes constitueixen un element essencial del contracte.

El cessionari quedarà subrogat en tots els drets i obligacions que correspondrien al cedent.

L'article 215 de la LCSP estableix que el contractista podrà concertar amb tercers la realització parcial de la prestació amb subjecció al que disposin els plecs, excepte en aquells casos en que la prestació o part de la mateixa hagi de ser executada directament pel primer. En cap cas la limitació de la subcontractació podrà suposar que es produeixi una restricció efectiva de la competència, sens perjudici de l'establert respecte als contractes de caràcter secret o reservat, o aquells l'execució dels quals hagi d'anar acompanyada de mesures de seguretat especials d'acord amb disposicions legals o reglamentàries o quan ho exigeixi la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat.

Segons el que indica l'article 296 de la LCSP, en el cas de contractes de concessió de serveis, la subcontractació tan sols podrà recaure sobre prestacions accessòries, tal i com s'indica al PCAP.

Relacionat amb l'anterior, l'article 216 de la LCSP indica que el contractista està obligat a abonar als subcontractistes o subministradors el preu pactat en els termes i condicions que s'indiquen al mateix article.

L'apartat primer de l'article 130 de la LCSP estableix que, quan una norma legal, conveni col·lectiu o un acord de negociació col·lectiva d'eficàcia general, imposi a l'adjudicatari l'obligació de subrogar-se com a empresari en determinades relacions laborals, els serveis dependents de l'òrgan de contractació hauran de facilitar als licitadors, en el propi plec, la informació sobre les condicions dels contractes dels treballadors als quals afecti la subrogació que resulti necessària per a permetre una exacte avaluació dels costos laborals que implicarà tal mesura, havent de fer constar igualment que tal informació es facilita en compliment del previst a l'esmentat article.

L'article 62 de la LCSP estableix la necessitat de designar un responsable del contracte al qual correspondrà supervisar la seva execució i adoptar les decisions i dictar les instruccions necessàries amb la finalitat d'assegurar la correcta realització de la prestació pactada, dins de l'àmbit de facultats que aquells els atribueixin. El seu apartat tercer indica que, en els casos de concessions d'obra pública i de concessions de serveis, l'Administració designarà una persona que actuï en defensa de l'interès general, per a obtenir i per a verificar el compliment de les obligacions del concessionari, especialment, en el que es refereix a la qualitat de la prestació del servei o de l'obra.

Sisè.- Garantia

Atesa la naturalesa reservada del contracte, i en aplicació de la disposició addicional quarta de la LCSP, no procedeix la exigència de la garantia definitiva a que es refereix l'article 107 de la LCSP.

Setè.- Termini i pròrroga.

L'article 29 de la LCSP estableix que la durada dels contractes del sector públic haurà d'establir-se tenint en compte la naturalesa de les prestacions, les característiques del seu finançament i la necessitat de sotmetre periòdicament a concurrència la realització de les mateixes, sens perjudici de les normes especials aplicables a determinats contractes.

El contracte podrà preveure una o diverses pròrroques sempre que les seves característiques romanguin inalterables durant el període de durada d'aquestes, sens perjudici de les modificacions que es puguin introduir de conformitat amb l'establert als articles 203 a 207 de la LCSP.

La pròrroga s'acordarà per l'òrgan de contractació i serà obligatòria per a l'empresari, sempre que el seu preavís es produeixi almenys amb dos mesos d'antelació a la finalització del termini de durada del contracte, excepte que en el plec que regeixi el contracte se n'estableixi un de major. En cap cas es produirà la pròrroga pel consentiment tàcit de les parts.

Els contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis tindran una durada limitada, el qual es calcularà en funció de les obres i dels serveis que constitueixin el seu objecte i es farà constar en el plec de clàusules administratives particulars.

En qualsevol cas, la durada del contracte objecte d'aquest expedient no podrà excedir els 25 anys, al tractar-se d'un contracte de concessió de serveis que comprèn l'explotació d'un servei no relacionat amb la prestació de serveis sanitaris.

El PCAP regula el termini de vigència del contracte, tot establint en el seu cas si aquest podrà ser objecte de pròrroga.

La durada del contracte s'ha establert atenent a la naturalesa de les prestacions, les característiques del seu finançament i la necessitat de sotmetre periòdicament a concurrència la realització d'aquestes.

La durada del contracte, incloses en el seu cas les pròrroques, no supera els terminis establerts a l'article 29 de la LCSP.

Vuitè.- Criteris d'adjudicació.

Tant la memòria justificativa com el PCAP que inclouen l'expedient recullen els criteris de valoració de les ofertes d'acord amb el que s'exigeix als articles 145 i següents de la LCSP i la seva justificació.

Els criteris d'adjudicació recollits al PCAP van dirigits a poder concedir la millor puntuació a les propostes que més ajustin a les necessitats de l'Hospital Universitari de Bellvitge.

La fórmula per a la valoració i puntuació de les proposicions tècnica i econòmica compleixen amb el contingut de la Directriu 1/2020 de la Direcció General de Contractació Pública.

Novè.- Òrgan de contractació.

L'òrgan de contractació és el/la Director/a Gerent de l'ICS, en virtut de les facultats conferides per l'article 16.2 de la Llei 8/2007, de 30 de juliol, de l'Institut Català de la Salut.

No obstant això, d'acord amb allò que es disposa la Resolució SLT/2490/2024, de 4 de juliol, del director gerent de l'Institut Català de la Salut, de delegació de competències en matèria de contractes del sector públic i execució pressupostària a les persones titulars de les gerències d'atenció primària i a la comunitat

Gran Via de les Corts Catalanes, 587
08007 Barcelona
Telèfon: 934 824 100
ics.gencat.cat

i de les gerències hospitalàries, també poden actuar com a òrgans de contractació les persones titulars de les gerències d'atenció primària i a la comunitat i de les gerències hospitalàries de l'Institut Català de la Salut (DOGC núm. 9199 de 8 de juliol de 2024).

Per tot l'esmentat, qui subscriu,

INFORMA favorablement del contingut i prescripcions de l'informe de necessitats, del quadre de característiques del Plec de clàusules administratives particulars, dels criteris d'adjudicació i del Plec de prescripcions tècniques, relatius a la contractació de la concessió de servei per a la gestió i explotació d'una botiga-quiosc a l'Hospital Universitari de Bellvitge, atès que les mateixes estan conformes amb la legislació de contractes.

Barcelona, a la data de la signatura electrònica

Jordi Salvadó Rubio
Lletrat de l'Assessoria Jurídica
Institut Català de la Salut